

4.

HOE IS HET HUIS VAN HET KIND GEORGANISEERD?

In dit hoofdstuk focussen we op het organisatorische luik van het samenwerkingsverband Huis van het Kind. De vragen uit drie thema's worden hier gebundeld: samenwerking, kwaliteit en organisatie en het lokaal bestuur. De conclusies worden opgesplitst in acht elementen:

1. Omgevingsanalyse
2. Een gemeenschappelijke visie
3. Medewerkers en taken
4. Samenwerkingsproces
5. Structuur van de werking
6. Trekkerschap en leiderschap
7. Inzet van middelen
8. Kwaliteitsbewaking

OMGEVINGSANALYSE

Om een idee te krijgen in welke mate de Huizen van het Kind zicht hebben op de noden van (aanstaande) gezinnen, kinderen en jongeren in hun werkingsgebied, werden volgende vragen gesteld:

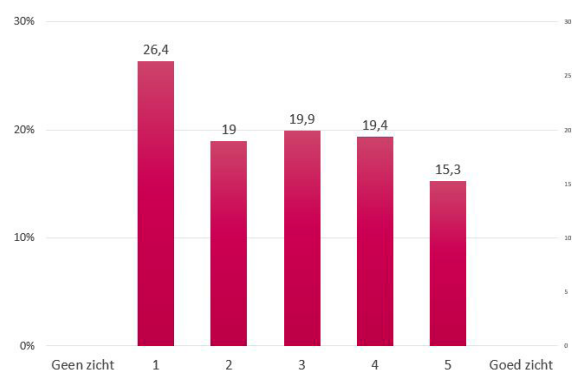
- *In welke mate hebben jullie zicht op de lokale noden van (aanstaande) gezinnen met kinderen/jongeren? Score 1 (geen zicht) tot 5 (goed zicht)*
- *Beschrijf beknopt hoe jullie zicht krijgen op de lokale noden van (aanstaande) gezinnen met kinderen/ jongeren?*
- *Beschrijf beknopt hoe jullie zicht krijgen op de noden en signalen van andere organisaties?*
- *In welke mate hebben jullie zicht op bestaand*

aanbod en mogelijkheden voor toekomstig aanbod? Score 1 (geen zicht) tot 5 (goed zicht)

- *Beschrijf beknopt hoe jullie zicht krijgen op bestaand aanbod en mogelijkheden voor toekomstig aanbod?*
- *Aanvullende opmerkingen*

De Huizen van het Kind **scoren vooral gemiddeld** (score 3, 40,8%) tot hoog (score 4, 34,1%) op de mate waarop ze **zicht hebben op lokale noden** van (aanstaande) gezinnen met kinderen. Weinigen scoren echt hoog op dit item.

Zicht op lokale noden (aanstaande) gezinnen met kinderen

Er zijn maar een beperkt aantal Huizen van het Kind die effectief een nodenanalyse opmaken, al dan niet met de doelgroep. hoewel een echte omgevingsanalyse niet regelgevend verwacht wordt, geldt wel de doelstelling dat het samenwerkingsverband een antwoord biedt op de lokale noden en behoeften.

Soms - zeker in de grotere steden - wordt gebruik gemaakt van een bredere omgevingsanalyse,

bijvoorbeeld in het kader van Lokaal Sociaal Beleid. Daarnaast bevatten bredere bevragingen binnen een gemeente (burgerbevraging, BOA ...) soms vragen gerelateerd aan gezinsthema's.

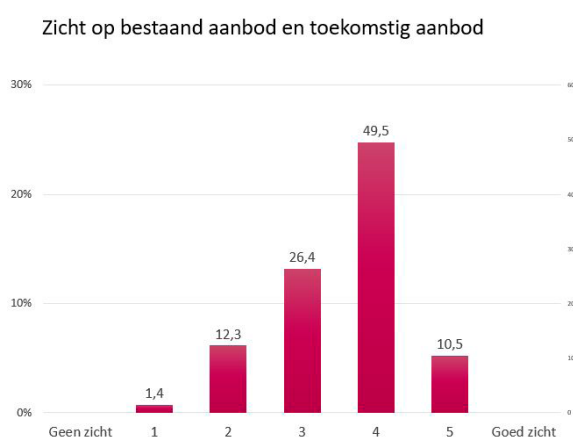
Ook in de intergemeentelijke Huizen van het Kind doen we gelijkaardige vaststellingen: systematisch of methodisch de noden in kaart brengen gebeurt weinig, maar er zijn zeker goede voorbeelden te vinden. Deze vaststellingen lopen gelijk met deze rond participatie (zie hoofdstuk Wie maakt er gebruik van het aanbod Huis van het Kind).

De grootste bron voor informatie over de doelgroep zijn de partners van het Huis van het Kind. Vooral **via dialoog** met hen, krijgt men zicht op de noden van de doelgroep en worden signalen gecapteerd. Hier komt het belang van een kwalitatief en breed netwerk op de voorgrond. Uit de open antwoordvelden blijkt dat Huizen van het Kind weinig methodisch aan de slag gaan met een omgevingsanalyse. Hierdoor is er ook minder goed zicht op de noden van niet bereikte doelgroepen.

Op het bestaand en toekomstig aanbod van partners hebben de Huizen van het Kind een goed zicht: meer dan de helft (60%) scoort zichzelf 4 of 5. Vooral via overleg met hun netwerk krijgt men hierop zicht.

Ook door uitwisseling met andere Huizen van het Kind, doet men inspiratie op voor de verdere uitbouw van het aanbod. Men haalt aan dat het een valkuil is om te veronderstellen dat een bepaald aanbod gekend is. Blijven inzetten op kennisdeling en uitwisseling is dus van belang. Er is veel info te vinden, maar dit systematisch en gestructureerd bijhouden is vaak geen evidentie. Dit maakt dat het soms moeilijk is om kwaliteitsvol door te verwijzen.

In de grootsteden werd aangegeven dat door de veelheid aan partners dit echt een uitdaging vormt. Verder is het vaak geen sinecure om het bovenlokaal aanbod te kennen.

EEN GEMEENSCHAPPELIJKE VISIE

De meeste Huizen van het Kind vertrokken bij opstart vanuit een gemeenschappelijke visie. Ook vanuit EXPOO werd hierrond ondersteuning aangeboden. Echter, **een gedeelde en gedragen visie is een continue proces.**

Het hebben van een visietekst alleen is niet voldoende: wordt hij ook toegepast in de praktijk, of is er ooit een visietekst opgemaakt en moet die opgefrist worden? Zoals hierboven al besproken werd, ontbreekt een structurele noden- en omgevingsanalyse. Dit vormt nochtans een goede of zelfs essentiële basis voor een samenwerkingsverband en het formuleren van gezamenlijke ambities.

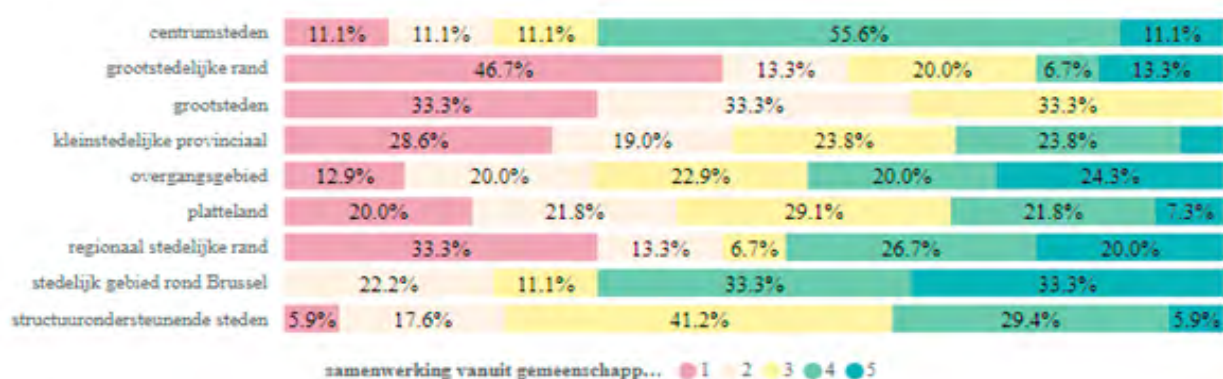
In de centrumsteden en het stedelijk gebied rond Brussel vertrekt de samenwerking in sterke mate van een gemeenschappelijke visie: meer dan twee derde scoort zichzelf 4 of 5. Verder scoort bijna de helft van de Huizen van het Kind in het overgangsgebied en de regionaal stedelijke rand zich eerder hoog. In heel wat andere gebieden (grootstedelijke rand, kleinstedelijk provinciaal, platteland, structuurondersteunende

steden) wordt er slechts in 1 op 3 Huizen van het Kind in sterke mate vertrokken vanuit een gemeenschappelijke visie.

Zeker bij de opstartfase van de Huizen van het Kind is sterk ingezet op visie aan de hand van een 'meerwaardeoefening' of 'droomoefening' bijvoorbeeld.

De cijfers vragen enige nuancering: uit de open antwoorden blijkt dat de visie(tekst) vaak geen actief instrument is. Tijdens de interne bespreking van de resultaten werd aangevuld dat een doorleefde visie niet altijd realistisch is: sommige partners zijn actief in verschillende Huizen, wat maakt dat zij eerder aanleunen bij de algemene visie en doelstellingen en minder nood voelen aan een lokaal verhaal.

Opvallend was ook dat bij deze vraag de Huizen zelf weinig de link leggen met de omgevingsanalyse, die in theorie een goede basis vormt voor het gemeenschappelijk formuleren van ambities. Evenmin werd er actief verwezen naar de meerjarenplanning, hoewel een Huis van het Kind vaak gezien wordt als instrument van het lokaal bestuur ter uitvoering van het lokaal gezinsbeleid.

MEDEWERKERS EN TAKEN

Elk Huis van het Kind beschikt over een coördinator, een rol die meestal één partner op zich neemt. De **personeelsinzet voor coördinatie** in de Huizen van het Kind is erg uiteenlopend, over alle clusters heen. Bij de start van de Huizen is er vooral aandacht gegaan naar aanbod, en minder naar de rol van een coördinator. Uit de praktijk blijkt dat coördinatie nodig is.

Een tewerkstellingspercentage afleiden uit de open antwoorden is moeilijk.

- In de structuurondersteunende steden zie je vooral halftijdse functies, tot ook voltijdse coördinatoren. In de centrumsteden zie je vooral voltijdse coördinatoren.
- In het overgangsgebied en platteland worden er minder uren vrijgemaakt, soms zijn er zelfs geen uren vastgepind. Andere Huizen daar beschikken over een coördinator voor enkele uren per week tot halftijds. De functie wordt steeds gecombineerd met andere taken. Het is een zeldzaamheid in deze gebieden om een fulltime coördinator in te zetten voor het Huis.

In 2016 bleek dat bij meer dan 90% van de Huizen een coördinatiefunctie aanwezig was. Ook nu zie je dat het uitzonderlijk is dat er geen coördinator is. In de kleinere gebieden lees je af en toe "officieel geen coördinator, het komt er gewoon bij". De functie ligt regelgevend niet vast, noch is er een taakbeschrijving. Veelal gaat het over personeel van het lokaal bestuur. De functie wordt zelden vanuit het partnerschap als gedeeld engagement opgenomen.

Het **takenpakket** wordt veelal gecombineerd met andere opdrachten. Dit heeft twee zichtbare implicaties, die ook in de bevraging in 2016 aangekaart werden:

- De andere opdrachten kunnen meer werktijd innemen of als meer prioritair worden beschouwd. Dit maakt de werking van het Huis kwetsbaar. Het is vaak een veelheid aan taken die bij één persoon komt te liggen (Lokaal Loket Kinderopvang, buitenschoolse opvang, jeugd, nieuwe projecten ...) waarbinnen telkens ook beleidsevoluties gaande zijn.
- Het is merkbaar dat, waar de coördinator zijn of haar "nest" heeft (nl. welke dienst) of welke andere opdrachten hij of zij nog opneemt, dit mee inhoudelijke keuzes beïnvloedt. Quick wins in samenwerking, partnerschappen binnen bepaalde levensdomeinen ... worden sneller gelegd gezien de kennis en expertise binnen dat vakgebied of sector.

Algemeen ervaart de ruime meerderheid van coördinatoren veel **bewegingsvrijheid**. Velen kunnen het Huis van het Kind vormgeven, mogen ideeën inbrengen, experimenteren en genieten veel vertrouwen. Dit klinkt positief, maar getuigt soms ook van weinig betrokkenheid of steun van het lokaal bestuur en/of van de (kern)partners.

De bewegingsvrijheid kent ook grenzen: uiteraard moet er verantwoording worden afgelegd of gelden er lokale beleidsprioriteiten als kader. Het **mandaat** om beslissingen te nemen met budgettaire of personeelsmatige implicaties ligt zelden tot nooit bij de coördinator. Een coördinator heeft dus niet het mandaat om bepaalde acties tot volledige uitvoering te brengen, maar krijgt

ruimte om noden aan te kaarten en voorstellen te formuleren. Uit de besprekingen van deze vaststellingen blijkt ook dat als de coördinator sterk is in de dialoog met de lokale beleidsmakers (eerder politiek-strategische vaardigheden), dit een positieve invloed heeft op de bewegingsvrijheid en het mandaat.

SAMENWERKINGSPROCES

De **meerwaarde van samenwerking** binnen en dankzij het Huis van het Kind wordt over het algemeen uitdrukkelijk erkend, zowel voor de gezinnen als voor de partners. Partners hebben elkaars werking leren kennen. Gezinnen worden op die manier beter toegeleid naar het bestaand aanbod binnen het werkingsgebied.

Toch wordt in verschillende clusters vastgesteld dat de samenwerking op dat niveau blijft hangen. De vraagstelling lokte mogelijk een weinig uitvoerig antwoord uit. Verdere **verdieping van de samenwerking** door gezamenlijk uitdagingen te signaleren, hiaten aan te pakken, betere afstemming van het aanbod te realiseren ... blijkt geen evidentie. Geïntegreerd samenwerken en co-creatie wordt vaak gezien als een surplus, waarvoor de tijd en engagement ontbreekt.

In het rapport van 2016 blijkt dat de Huizen van het Kind samenwerking steeds als meerwaarde, maar ook als uitdaging zien. Dit is niet veranderd in de bevraging van 2022. Het is moeilijk te vergelijken hoe samenwerkingen verder uitgediept zijn in de voorbije 5 à 6 jaar, en rekening houdend met de opstart van 72 Huizen in de loop van 2019. In de gesprekken over deze vaststellingen blijkt dat de mate van samenwerking niet in een rechte lijn

loopt en kwetsbaar kan zijn. Sommige Huizen van het Kind zijn gestart als pionier, maar kennen een terugval in hun samenwerking. Hierin blijkt de rol van de coördinator of personeelsswissels een grote rol te spelen. Ook een geëngageerde schepen kan mee het verschil maken. Het wegvallen van een politiek engagement, kan dus een terugval in de samenwerking teweegbrengen.

Een **fysiek Huis** waar partners samenhuizen is een versterkende factor in de samenwerking: het elkaar kennen als professional wordt tastbaar. Kennisdeling of het gezamenlijk aanbieden van activiteiten verloopt vlotter als partners elkaar vinden in op dezelfde fysieke werkplek.

Ook voor gezinnen maakt een fysiek Huis het verschil: een centrale plaats waar divers aanbod samenzit, verlaagt de drempels naar dat aanbod of een partner. Aanbod dat niet op de fysieke plek aanwezig is, is minder toegankelijk. Meer over de fysieke plek, lees je onder het hoofdstuk wie maakt er gebruik van het aanbod Huis van het Kind.

De meeste Huizen zijn **samenwerkingsverbanden met een trekkende partner**. Er bestaan zeker Huizen die geïntegreerd werken, voor (facetten van) de aanbodsvormen, maar dit is eerder de minderheid. Het feit dat het trekkerschap bij één partner ligt, beïnvloedt sterk de verhouding tussen de partners. De uiteindelijke beslissing wordt altijd genomen door de trekker. Het is de kwaliteit van de participatie van partners, die bepaalt of er effectief medezeggenschap is in het besluitvormingsproces.

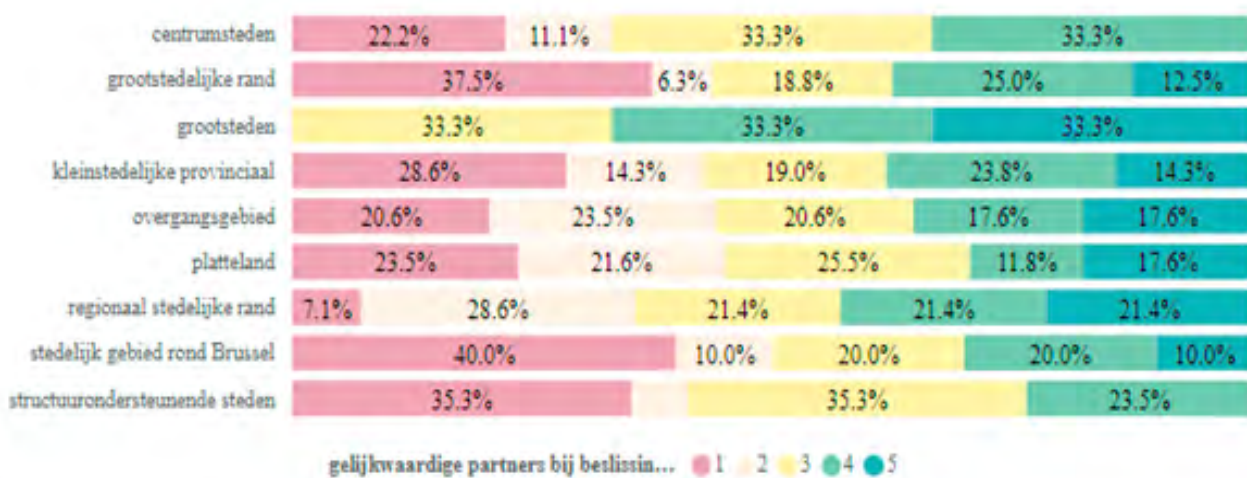
⁷ De twee voornaamste vragen rond samenwerking waren 1) Beschrijf beknopt wat de meerwaarde van jullie samenwerkingsverband is t.o.v. de afzonderlijke (deel) werkingen, voor gezinnen (= gebruikersperspectief) en 2) Beschrijf beknopt wat de meerwaarde van jullie samenwerkingsverband is t.o.v. de afzonderlijke (deel) werkingen, voor partners (= organisatieperspectief)

In de bevraging 2016 kregen we beter zicht of de coördinatie werd opgenomen door één partner, of het gaat om een gedeeld coördinatorschap. Deze info ontbreekt in de recente bevraging, maar het is duidelijk dat lokale besturen in de ruime meerderheid van de Huizen trekker zijn.

Het creëren van een evenwaardig partnerschap is in elk samenwerkingsverband een uitdaging. De vraag *“In welke mate zijn de partners in jullie samenwerkingsverband gelijkwaardig bij het maken van strategische beslissingen (inhoud, budget, organisatie)”* is ook moeilijk te interpreteren. De scores voor bovenstaande vraag zijn over alle Vrind-clusters gelijkaardig. Huizen

in meer verstedelijkt gebied (centrumsteden, structuurondersteunende steden, stedelijk gebied rond Brussel) scoren zichzelf eerder gemiddeld op deze vraag. Er zijn veel partners actief in deze gebieden, en er zijn dus ook meer belangen om rekening mee te houden.

In heel wat gevallen is het Huis een gemeentelijke dienst, in 87,9% van de Huizen co-financiert **het lokaal bestuur**. Ook deze structuur beïnvloedt de gelijkwaardigheid. Bij goed werkende Huizen van het Kind is merkbaar dat de overlegstructuur bewust gebruikt wordt om aan dit spanningsveld tegemoet te komen.

STRUCTUUR VAN DE WERKING

De **overlegstructuur** van het Huis van het Kind creëert al dan niet openheid om kwaliteitsvol te gaan werken. Indien er structureel overleg is of een stuurgroep, biedt dit een forum om noden van gezinnen te bespreken, (gezamenlijke) acties uit te werken of de werking te evalueren en toekomstplannen te maken. Het hebben van een stuurgroep op zich, zegt nog niets over de kwaliteit van de werking van deze stuurgroep.

Er zijn **diverse overlegorganen** in de 227 Huizen van het Kind, die elk een andere invulling en frequentie hebben. Het vaakst voorkomende is een **stuurgroep**. Deze stuurgroep bestaat veelal uit alle partners van het Huis van het Kind. De invulling is wisselend: eerder een lerend netwerk, kennismaking/-deling, uitwisseling, casusbesprekingen ... Het gaat minder over het echt aansturen van het netwerk. De formaliteit hiervan, kan het gewicht van de stuurgroep vergroten. De frequentie varieert van maandelijks tot 1 à 2 keer per jaar. Een erg lage frequentie van een stuurgroep doet soms vragen rijzen over wat het Huis maar betekent of kan betekenen in die stad of gemeente.

Daarnaast valt ook vaak het begrip '**kerngroep**'. Deze groep is eerder een intern overlegorgaan binnen het lokaal bestuur, waarin de relevante

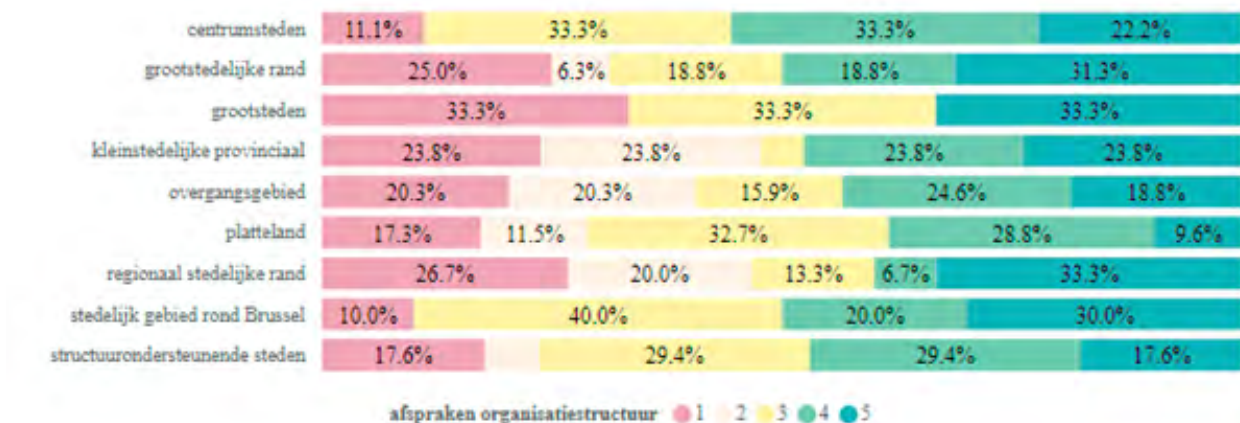
diensten betrokken worden. Deze interne afstemming is vaak nog een groeiproces. Met partners wordt nog samengekomen in een netwerk/partneroverleg of in thematische (werk) groepen. De weinige vzw's werken met een Algemene Vergadering en Raad van Bestuur, sommige feitelijke verenigen hanteren ook deze structuur.

Bij de meerderheid van de Huizen is de organisatiestructuur redelijk helder. In de open antwoorden blijkt dat vooral het wegvallen van een coördinator en de coronacrisis invloed hebben op het aanhouden van de gemaakte afspraken. Indien hier verandering in kwam, maakte dit dat partners niet langer een helder beeld hebben van de overlegstructuur. Naast de formele structuur, gebeurt er in het Huis van het Kind ook heel wat op een eerder organische manier.

In de loop van 2019 startten 72 nieuwe Huizen op. Door de uitbraak van de coronacrisis begin 2020 zijn hun opstartjaren moeilijker verlopen en heeft dit ongetwijfeld een grote impact.

"In welke mate zijn er duidelijke afspraken over de organisatiestructuur van jullie samenwerking?"

Vooraf de centrumsteden en het stedelijk gebied rond Brussel scoren hoog.

TREKKERSCHAP EN LEIDERSCHAP

Het Huis van het Kind is in vele gevallen onlosmakelijk **verbonden met het lokaal bestuur**. Het Huis van het Kind wordt in de overgrote meerderheid getrokken door een stad of gemeente. In eerder uitzonderlijke gevallen neemt een andere partner het trekkerschap op zich.

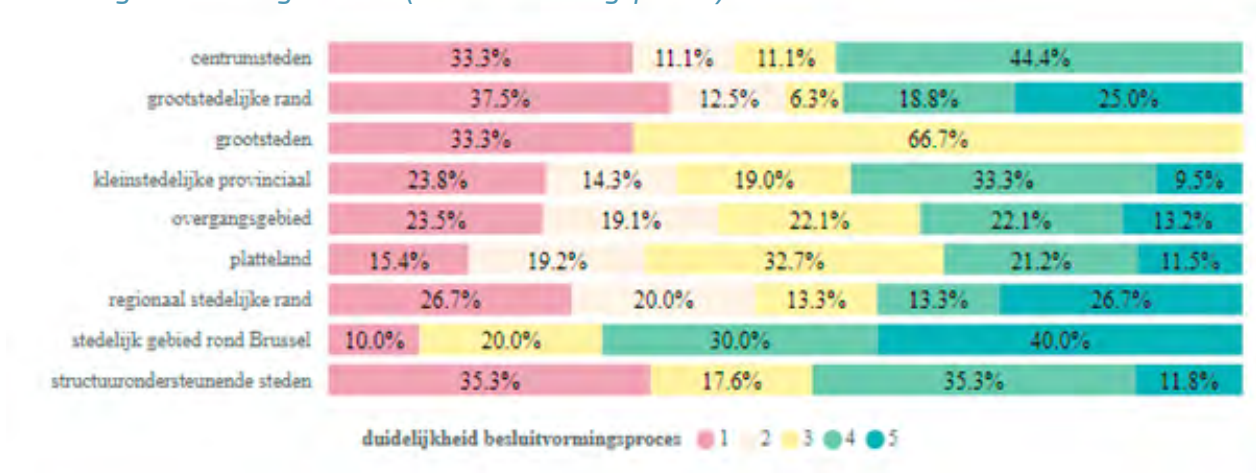
Lokale besturen zijn duidelijk aan zet om de doelstellingen van de Huizen mee te realiseren. De betrokkenheid van lokale besturen is vaak groot: zo wordt 87,9% van de Huizen mede gefinancierd door de lokale besturen. Slechts in 27 Huizen van het Kind wordt er niet mee geïnvesteerd door het lokaal bestuur. Dit situeert zich onder meer in het overgangsgebied en op het platteland.

De ambities van lokale besturen met een Huis variëren sterk, toch is een bestuur dat echt volledig aan de zijlijn staat eerder een uitzondering. Lokale besturen nemen hierbij **meerdere rollen** op: regisseur van het gezinsbeleid, aanbieder van ondersteuning, facilitator in overleg met partners, trekken van nieuwe initiatieven, ontvanger en behartiger van noden ... Die verschillende rollen (zeker regierol en actorrol) kunnen een oorzaak van spanning zijn.

Zoals hierboven beschreven werd bij het samenwerkingsproces, is het streven naar een **'gelijkwaardig partnerschap'** niet zo evident. Enerzijds financiert het lokaal bestuur partners, en beïnvloedt dit de relatie tussen het lokaal bestuur en de partner. Anderzijds wordt de werking van het Huis van het Kind als gemeentelijke dienst aanzien. Het lokaal bestuur staat in zekere zin inspraak toe, maar zal uiteindelijk zelf steeds beslissen hoe haar eigen dienstverlening vorm krijgt. Tot slot voelt de trekkende organisatie zich verantwoordelijk voor de uitvoering, waardoor deze steeds de eindbeslissing neemt. Intersectorale medewerkers geven aan dat partners dit niet per se als problematisch ervaren.

Partners worden betrokken en geconsulteerd in het **besluitvormingsproces**. Velen kunnen input aanleveren, bijvoorbeeld over inhoudelijke projecten of in het vertolken van de stem van gezinnen en kinderen. Soms wordt de inhoudelijke input via een advies meegegeven. Partners worden veelal op de hoogte gehouden van de uiteindelijke beslissing of budgettaire keuzes. Het overwicht blijft bij het lokaal bestuur liggen, maar hoe sterk de hiërarchie speelt in het besluitvormingsproces varieert sterk van Huis tot Huis. Het is voor heel wat Huizen een zoektocht geweest om hierover te communiceren, maar een heel aantal hebben intussen afspraken op papier hierover en dit komt de transparantie ten goede.

In welke mate zijn er duidelijke afspraken over hoe binnen jullie samenwerkingsverband beslissingen worden genomen (=besluitvormingsproces)?

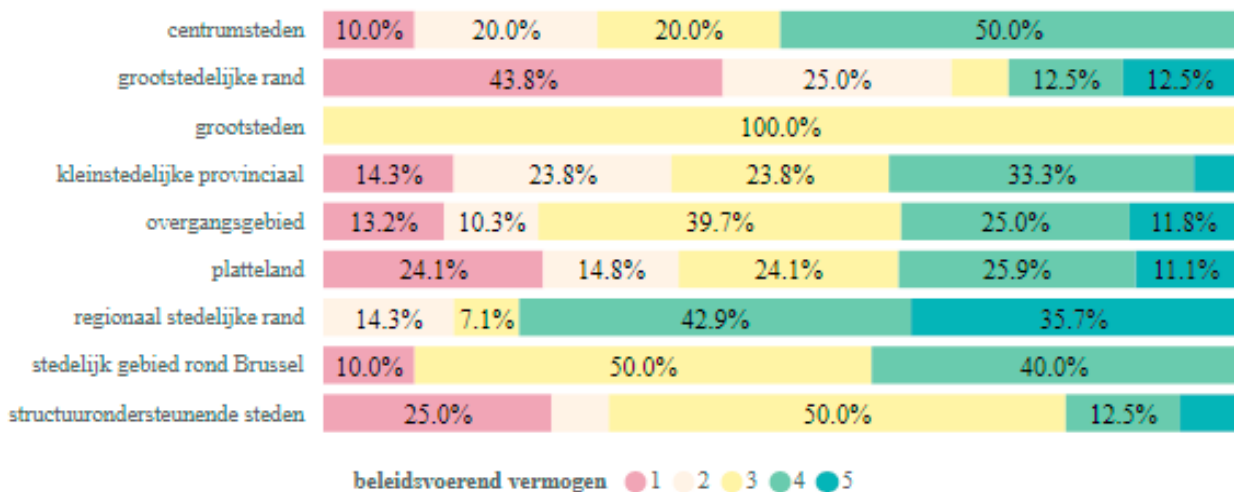
Het besluitvormingsproces blijkt moeilijker te vatten in heldere afspraken, dan bijvoorbeeld de overlegstructuur. Zoals bij het onderdeel "samenwerkingsproces" werd vermeld, is het streven naar gelijkwaardigheid bij de besluitvorming niet evident. Dit weerspiegelt zich ook in de antwoorden op deze vraag.

Op de vraag *"in welke mate beschikt jullie samenwerkingsverband over beleidsvoerend vermogen?"* zien we heel uiteenlopende antwoorden. Weinigen scoren zich echt hoog.

We namen in dit luik de Huizen van het Kind onder de loep die niet betrokken worden door het lokaal bestuur of een verzelfstandigde vzw van het lokaal bestuur. Op vlak van samenwerking met het lokaal bestuur scoren deze Huizen op zich gemiddeld, de ene keer is de samenwerking sterk,

de andere keer minder betrokken. Wat wel opvalt is dat op vlak van visie en kwaliteitsbewaking in deze Huizen nog wel groeimarge is. Het lijkt op het eerste zicht ook dat deze Huizen over minder budgettaire ruimte beschikken. Mogelijks komt dit omdat een lokaal bestuur bewuster moet beslissen over de investering in het Huis van het Kind, wanneer dit geen eigen aanbod is. De personele ruimte is ook duidelijk beperkter: op de vraag "over hoeveel personeelsleden beschikt jullie Huis van het Kind", was het antwoord bij de gemeentelijke Huizen steeds 0. Enkel de intergemeentelijke Huizen beschikten over eigen personeel.

Er is één vzw die meerdere Huizen van het Kind coördineert, namelijk Leren@Vaart. Er zijn ook coördinatoren die meerdere Huizen voor zich nemen. Leren@Vaart biedt ondersteuning aan door hen overkoepelend samen te brengen.

INZET VAN TIJD EN MIDDELEN

Een gebrek aan tijd en middelen wordt vaak gesignaleerd. Geïntegreerd samenwerken en co-creatie wordt door partners gezien als een surplus, waarvoor de tijd en engagement ontbreekt. Vele organisaties, inclusief de lokale teams van Kind en Gezin, plooiën terug op de eigen opdrachten.

Dit **spanningsveld tussen eigen aanbod en vraag naar samenwerking** is zichtbaar in elke cluster. Zo wordt in het kleinstedelijk provinciaal gebied aangehaald dat de tijd vooral ontbreekt voor coördinatie en onthaal. Taken verdelen onder verschillende partners is dus niet zo evident: beschikbare tijd, middelen maar ook eigenaarschap spelen hierbij een rol.

- In de clusters “Kleinstedelijk provinciaal” en “Overgangsgebied” komt sterker naar voren dat veel partners terugplooiën op hun kernopdracht, en daarbij de tijd voor samenwerking ingeperkt wordt. In meerdere clusters (centrumsteden, grootsteden, kleinstedelijk provinciaal) wordt het gebrek aan gedeeld eigenaarschap hier ook aan gelinkt.

Toch mogen we niet onderschatten dat er reeds grote engagementen worden aangegaan. Zoals hierboven vermeld, investeert 87,9% van de lokale besturen in het Huis van het Kind. Zonder het **lokale engagement om te investeren in regie en werkingsmiddelen**, stonden veel Huizen niet waar ze vandaag stonden. Investerings door het lokaal bestuur zijn zichtbaar in tegemoetkomingen in:

- de personeelskost
- extra werkingsmiddelen voor gezinsondersteunend aanbod

- het ter beschikking stellen van infrastructuur.

Het exacte bedrag is vaak zeer moeilijk te becijferen. Het onderscheid is moeilijk te maken of investeringen in aanbod voor kinderen en jongeren (bv. Initiatieven rond kinderarmoede, cofinanciering van opvoedingswinkel of OverKop ...) vallen onder cofinanciering van de Huizen van het Kind.

Een andere financieringsbron zijn **projectmiddelen**. Vele Huizen van het Kind proberen via diverse kanalen bijkomende middelen te vergaren voor projecten. Helaas zijn dit tijdelijke middelen. De projectmatige initiatieven worden na afloop voortgezet zonder middelen. Deze werkwijze geeft weinig energie en creëert vaak een moeheid om in te tekenen voor nieuwe oproepen.

Het is dan ook de vraag of de middelen in verhouding staan tot de verwachtingen: de verwachtingen van Opgroeien, van partners maar ook van de coördinatoren zelf. Vele coördinatoren zien noden in hun werkingsgebied, en willen hiermee aan de slag. Het feit dat het hen aan tijd en middelen ontbreekt om iets met deze noden te doen, zit hen vaak dwars.

Ook in 2016 zien we veel variatie in de mate waarin Huizen van het Kind beroep kunnen doen op middelen. De vraag naar extra middelen leefde toen ook al sterk. Dit werd toen opgesplitst in middelen voor hun erkenning als Huis, voor de investeringen in sterk trekkerschap, voor actoren (tijd) en tot slot voor ondersteuning van vrijwilligers.

KWALITEITSBEWAKING

De vraag “beschrijf beknopt hoe jullie als samenwerkingsverband inzetten op (integrale) kwaliteitszorg” werd sterk uiteenlopend beantwoord. Er is duidelijk niet één manier van kwaliteitsbewaking binnen de Huizen van het Kind:

- Kwaliteitsbewaking gebeurt door elke **individuele partnerorganisatie** voor de eigen werking. De zoektocht naar een gemeenschappelijk kader, en dus ook een gemeenschappelijke kwaliteitsbewaking is niet evident door de veelheid aan partners en hun kaders.
- Indien er tijd gemaakt wordt voor een echte **evaluatie**, is dit gekoppeld aan een activiteit of project. Op zo’n moment worden vaak ook ouders bevroegd. Het bereik van de deelnemers wordt soms gemonitord. (zie ook luik participatie)
- Een beperkt aantal Huizen maakt echt tijd voor een **grondigere monitoring** van de kwaliteit. Sommigen gebruiken hiervoor lokaal cijfermateriaal, de roadmap als leidraad of de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act).
- Tot slot zien we op deze vraag ook het antwoord **niet of niet van toepassing** geregeld terugkeren. Soms geldt hier nog als aanvulling dat ze geregeld hun werking kritisch bekijken of feedback krijgen van partners, maar dus geen structurele kwaliteitsbewaking opzetten. Bij een aantal volgde geen nadere duiding en bleek dus dat het Huis niet (actief) werkt rond kwaliteitsbewaking.

Het aantal Huizen van het Kind dat **impactgericht** werkt is beperkt, evenals

het aantal Huizen dat gebruik maakt van een **zelfevaluatie**. Hoewel respectievelijk 50% en 40,7% aangeeft dat ze dit doen, blijkt uit de open antwoorden dat vaak een andere interpretatie aan de vragen werd gegeven. Beiden zijn relatief nieuwe begrippen, noch is het gebruik ervan actief door Opgroeien aangemoedigd.

Hoe de Huizen van het Kind deze vragen geïnterpreteerd hebben is divers. Sommigen kennen de begrippen vanuit bv. buurtgerichte netwerken of vernieuwende projecten. Zij hebben een correcte inschatting kunnen maken. Voor wie de termen nieuw waren kan de interpretatie uiteenlopend zijn met als resultaat een positief antwoord, zonder dat dit per se de invulling heeft die Opgroeien voor ogen heeft.

De vragen rond impactgericht werken en zelfevaluatie wekten wel **interesse** bij vele coördinatoren. Hier vanuit Opgroeien actiever over informeren en ondersteunen, zou een positieve impact kunnen hebben op het methodisch aan de slag gaan rond kwaliteit door de Huizen.

Een beleidsaanbeveling die voortvloeit uit deze vragen gaat over de kwaliteits- en rapporteringsverwachtingen. Indien de verwachtingen naar individuele organisaties en naar partnerschappen **beter op elkaar zouden worden afgestemd**, vanuit gemeenschappelijke doelen, maakt dit het gemeenschappelijk rapporteren eenvoudiger. Dit heeft ook een positieve impact op de kwaliteitsverbetering van zowel de individuele werking als het partnerschap.

CONCLUSIE: HOE IS HET HUIS GEORGANISEERD?

De Huizen van het Kind zijn georganiseerd als **samenwerkingsverband met trekkende partner**. Hoewel iedereen de samenwerking waardeert, is het gedeeld eigenaarschap over het Huis een zoektocht. Zo zijn een gedeelde kijk op de noden (bv. omgevingsanalyse) of ambities (visie, missie) niet echt courant als actief instrument van het samenwerkingsverband.

Dat zoeken naar gedeeld engagement is ook merkbaar in **personeelsinzet**. Partners geven prioriteit aan de eigen werking in tijden van eigen krapte in personeel of middelen.

De trekkers/coördinatoren van het lokaal samenwerkingsverband zijn vaak **sterk geëngageerd en ambitieus**. Ondanks de weinige beschikbare werktijd, gaan ze op zoek naar verbindingen. Wanneer het lokaal bestuur trekker

is, zorgt dit vaak ook binnen de gemeentelijke diensten voor beweging: intern meer verbinding zoeken, lokale -politieke- ambities rond gezinsbeleid realiseren ...

Binnen het samenwerkingsverband is er oog voor gelijkwaardigheid: in het **besluitvormingsproces** is er zeker ruimte voor inspraak. Partners verwachten van de trekker dat er knopen worden doorgehakt, de eindbeslissing ligt dus niet per se bij het netwerk zelf. Een goede overlegstructuur bouwt garanties in voor de kwaliteit van de samenwerking: samen acties formuleren, kennis uitwisselen, de werking evalueren,...

Tot slot zien we dat er nog "groeimarge" is om meer **methodisch aan de slag** te gaan als netwerk: Waarom doen we iets? Hoe wordt dit ervaren door gezinnen? Doen we hetgeen nodig is? Wat is de impact van ons aanbod?

